

[Indenrigsministeren.]

jylland — kan, det indrømmer jeg, være meget kedelige, specielt for den paagældende selv, og det kan være rimeligt ved Afgørelsen af, om en saadan Person bør naturaliseres, at tillægge den Omstændighed, at han i længere Tid har gaaet for at være dansk Borger, en vis Betydning. Jeg staar derfor fuldt forstaaende over for, at de sønderjyske Indfødsretsforhold har vakt og vedblivende vækker Interesse i alle Dele af Befolkningen, især i Sønderjylland, og det skal, som sagt, ikke bestrides, at de Traktatbestemmelser, som ligger til Grund for Reglerne om Nationalitetsskiftet i Anledning af Genforeningen, ligesom for øvrigt alle Love om Statsborgerret, i enkelte Tilfælde medfører Resultater, som med mere eller mindre Berettigelse kan kritiseres. Dette er en Følge af, at saadanne Regler maa bygges paa Gennemsnitstilfældene og ikke uden Fare for Klarheden, Fastheden og Anvendeligheden kan tage Hensyn til det uendelige Antal Variationer, som Livet kan paavise. Hertil kommer, at der paa Grund af en Meningsforskel angaaende Forstaaelsen af de Traktatbestemmelser, det drejer sig om, er opstaaet et Antal Tilfælde, hvor hver af de to interesserede Stater har sin Opfattelse af, om en Person har faaet dansk Indfødsret ved Genforeningen eller ikke.

Fra dansk Side har man i vidt Omfang taget Hensyn til disse Forhold, hvilket bl. a. vil ses deraf, at af samtlige Personer, som i Aarene 1922—1939 er blevet optaget paa en af de aarlige Love om Indfødsrets Meddelelse, er ikke mindre end 13,2 pCt. bosat i de sønderjyske Landsdele, altsaa en Procent, som ligger langt over det, Sønderjyllands Andel i den samlede Befolkning kunde forudsætte. Imidlertid maa det ikke overses, at en Del Personer, som kunde være blevet Danske ved Genforeningen, f. Eks. ved at optere for Danmark, dengang valgte ikke at erhverve sig Indfødsret her, og endelig er der ikke faa tyske Statsborgere og andre Udlændinge, som er kommet hertil paa saadanne Tider, at de hverken efter den ene eller den anden Forstaaelse af Traktatbestemmelserne har erhvervet Indfødsret. Ved Behandlingen af Indfødsretsansdragender fra saadanne Personer har man altid ved Bedømmelsen af, hvorvidt en saadan Ansøgning burde imødekommes, taget Hensyn til, hvorvidt de paagældende gennem deres Afstamning eller paa anden Maade havde erhvervet en saadan Tilknytning til Landsdelene, at en Naturalisation maatte anses som en naturlig Løsning. Og det er ikke rigtigt, naar man fra et vist

Hold synes at have faaet den Opfattelse, at man i Praksis paa Forhaand udelukker hele Grupper af Ansøgere paa Grund af deres nationale Sindelag. Tværtimod har den Grundindstilling — hvis den tør kaldes saaledes —, som man fra vor Side har haft i disse Spørgsmaal, endog ført til, at man har naturaliseret Personer, som givet ikke var blevet Danske ved Genforeningen, og som ikke anerkendtes som tyske Statsborgere, skønt de mange Gange havde faaet betydelig offentlig Hjælp og ikke uvæsentlige Straffe.

I det Arbejde for at gøre Ret og Skel til alle Sider har de sønderjyske Myndigheder ydet en meget værdifuld Indsats og ofte taget et fortjenstfuldt Initiativ. Jeg skal saaledes nævne, at i 1928 tog Amtmanden over det daværende Aabenraa Amt, Hr. Refslund Thomsen, Initiativet til, da man fra tysk Side havde rejst Spørgsmaal om nogle Personer, hvis Statsborgerforhold paa Grund af den tidligere berørte Fortolkningsforskellighed ikke var klarlagt, at søge oplyst, om der ogsaa fandtes andre Tilfælde end de da udtrykkeligt fremdragne, og som Følge af dette Initiativ blev alene dengang over et halvt Hundrede Personer i Aabenraa Amt naturaliseret. I 1931 rejste Amtmanden Spørgsmaal om yderligere ca. 70 Sager af tilsvarende Art, hvoraf ligeledes langt de fleste blev ordnet ved Naturalisation. Ogsaa i den senere Tid har Amtmand Refslund Thomsen over for Ministeriet taget Initiativet til saadanne Naturalisationer, og det kan med Bestemthed siges, at Amtmanden aldrig har søgt at hindre Personer, der var naturligt hjemmehørende i Landsdelene, i at faa dansk Indfødsret.

Naar Amtmand Refslund Thomsens Indsats er blevet særlig fremdraget, skyldes det, at det ærede Medlem Hr. Jens Møller i sin Tale her i Folketinget fremdrog en enkelt Sag og lagde den til Grund for et Angreb paa Amtmanden. Det vil da være naturligt et Øjeblik at beskæftige sig med den paagældende Sag, skønt det ellers ikke er Skik, at Ministeren fra Rigsdagens Talerstol giver Oplysninger om den enkelte Andragers Forhold.

Det drejer sig om en Ansøger ved Navn *Nis Heinrich Møller*. Møller havde i Tiden fra 1. April 1920 til 1. Maj 1924 lønede Pladser Nord for den tidligere Grænse. At han ogsaa i Tiden forinden, fra 1. November 1919 til 1. April 1920, havde opholdt sig her, nemlig som Elev paa en Højskole, er i denne Forbindelse uden Betydning. Men, som sagt, fra 1. April 1920 og i over 4 Aar havde Møller lønede Pladser